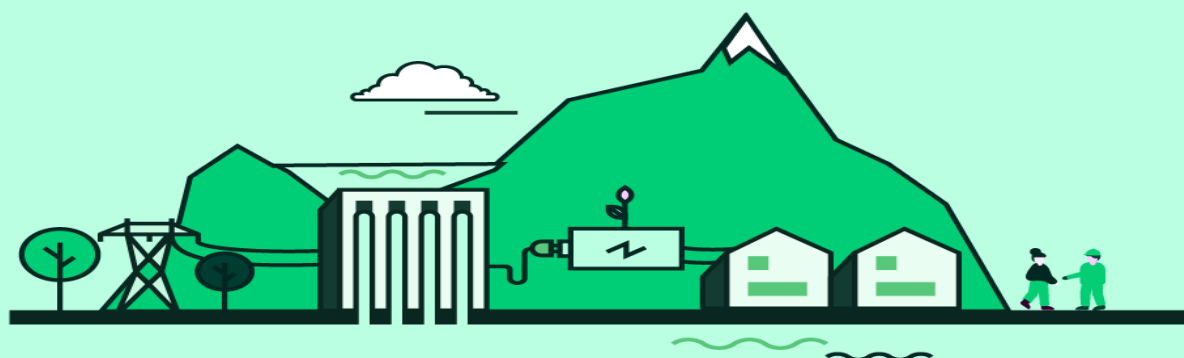

Modenhetskrav for forbrukstilknytninger ≥ 100 MW

Strengere modenhetskrav og oppfølging for forbruk større eller lik 100 MW

I det etterfølgende beskrives modenhetskravene Statnett legger til grunn i vurderingen av modenhet for forbrukstilknytninger ≥ 100 MW.

Kravene er koordinert og bakt inn i bransjens Beste Praksis for modenhetsvurderinger, med egen beskrivelse av strammere krav til de forbruksprosjekter som er større eller lik 100 MW der dette ikke er harmonisert med de generelle kravene gitt for forbruksprosjekter større enn 5 MW.

De nye kravene vil også gjelde for prosjekter som allerede har fått reservert kapasitet eller er plassert i kapasitetskø i påvente av nærmere avklaring av nettkapasitet. Der det er relevant er det beskrevet overgangsregler som skal legges til rette for at kunden/selskapet kan tilpasse prosjektene i forhold til de nye kravene.

Innholdet i notatet er strukturert på følgende måte for hvert modenhetskriterium:

- Krav til forbrukstilknytninger ≥ 100 MW
- Veiledning til kravene

Overgangsregler for prosjekter, som allerede har blitt vurdert som modne, er beskrevet samlet i eget kapittel avslutningsvis i dokumentet.

Modenhetskrav

1. Prosjektbeskrivelse

Krav til forbrukstilknytninger ≥ 100 MW

Prosjektet skal være beskrevet, inkludert hva kapasiteten skal brukes til.

Prosjektet skal minimum ha gjennomført beslutninger tilsvarende en konseptfase, dvs. besluttet oppstart av planleggingsfase.

Det skal fremlegges en situasjonsplan der alle nødvendige anlegg (prosessanlegg, strømforsyning, veier, lager etc.) er inntegnet.

Dersom det er behov for egne nettanlegg på aktørens side, skal situasjonsplanen vise hvor det er avsatt areal til egne nettanlegg og anleggene tegnes inn i situasjonsplanen.

Det skal fremlegges tegninger av alle nødvendige bygninger, anlegg, veier og nettanlegg, samt plantegninger som viser anleggenes tiltenkte plassering i terrenget.

Tegningene skal være fagmessig utført i korrekt målestokk (f.eks. 1:100 for plantegning/fasade, 1:500 for situasjonsplan), være målsatte, tydelig vise endringer med tykkere streker eller farger, ha et utfyllt tittelfelt med relevant informasjon, og leveres i egnet format som A4 eller A3, som egne PDF-filer ved digital innsending.

Veiledning

For å se helheten av hvordan nødvendige anlegg henger sammen og er tenkt bygget på det regulerte arealet, må anleggene beskrives sammen i situasjonsplanen.

En situasjonsplan er et kartutsnitt (tegning) som viser hvordan et anlegg eller bygg er plassert i forhold til omgivelsene og viser typisk:

- Plassering av bygninger/anlegg
- Avstander til tomtegrenser og nabobygg
- Veier og adkomst
- Terreng, høyder og evt. eksisterende infrastruktur
- Teknisk infrastruktur (f.eks. nettanlegg, dersom det er relevant).

Situasjonsplan brukes også blant annet i byggesøknader og Regulerings- og planprosesser.

2. Reelt kapasitetsbehov

Krav til forbrukstilknytninger ≥ 100 MW

Aktøren bak prosjektet skal kunne dokumentere eventuelt eksisterende avtalte kapasitetsrettigheter.

Prosessene og komponentene i anlegget, herunder moduler i modulbaserte anlegg, som skal trekke strøm skal beskrives i et effektbudsjett. Kapasitetsbehovet skal beskrives slik at det er spesifikt for prosjektet.

Beskrivelse av forventet maksimalt effektbehov, samt en grafisk fremstilling av variasjon i effektbehov gjennom effektprofiler for sesong-, uke- og døgn-variasjoner som samsvarer med typen virksomhet som skal etableres.

Ved trinnvis eller modulbasert utvikling av prosjektet må tidspunkt for ferdigstilling og idriftsettelse av de ulike byggetrinnene /modulene og effektbehov komme tydelig frem i framdriftsplanen.

Veiledning

Beskrivelsen skal vise hvilke ulike deler i anlegget som krever strøm, hvor mye, og hvordan dette aggregerer seg opp til det totale behovet som er omsøkt. Dette for å vise at det er et gjennomtenkt konsept som ligger bak kapasitetsbehovet og for at saksbehandlere i Statnett skal kunne verifisere oppbyggingen av anlegget og se at det omsøkte volumet er et reelt behov. Anlegg som består av flere ulike byggetrinn/moduler, skal beskrives for hvert byggetrinn/ modul, for å vise hvordan summen av byggetrinn/ delmoduler og felles anlegg resulterer i den bestilte totalkapasiteten.

3. Status på relevante tillatelser, avtaler og lokalisering

Krav til forbrukstilknytninger ≥ 100 MW

Det skal foreligge oversikt over relevante avtaler og tillatelser, både offentlig- og privatrettslige, samt status på disse.

Det skal dokumenteres at rettigheter til nødvendig areal er tilstrekkelig sikret gjennom fremleggelse av gyldig:

- a. Kjøps- eller leieavtale for det aktuelle arealet.
- b. Opsjonsavtale for kjøps- eller leieavtale for det aktuelle arealet.
- c. Dokumentasjon på at areal med høy sannsynlighet vil kunne eksproprieres: aktøren må kunne vise til at prosjektet er av en art hvor ekspropriasjon er aktuelt og sannsynlig.

Det skal dokumenteres at det er gitt tillatelse fra aktuell kommune til nødvendig arealbruk for tiltaket det søkes om tilknytning for. For tiltak som omsøkes etter lovverk som har unntak fra reguleringsbestemmelser etter plan- og bygningsloven, må dokumentasjon på slik tillatelse oversendes.

Milepæler knyttet til ytterligere myndighetsprosesser skal dokumenteres særskilt, herunder nødvendige konsesjoner for elektriske anlegg (NVE/ED), tillatelser fra DSB, eller utslippstillatelser fra Forurensningstilsynet. Dersom ytterligere myndighetstillatelser er nødvendig, skal dette beskrives.

Kunden skal dokumentere deres kontakt med relevante myndigheter med avklaringen av forventet tidspunkt for når nødvendige myndighetstillatelser kan forventes å være på plass. Relevante tidspunkt skal inngå som milepæler i fremdriftsplanen for prosjektet.

Veiledning

Sentrale myndighetstillatelser og privatrettslige avtaler er sentrale elementer i realiseringen av et prosjekt. Det er derfor nødvendig å ha en god oversikt over hva som må på plass, til hvilket tidspunkt i prosessen og utarbeide en god plan for hvordan dette skal sikres.

Arealene som må til for å gjennomføre prosjektet er avgjørende. Følgende skal fremgå vedrørende nødvendig areal for prosjektet:

- Areal som skal benyttes for prosjektet (Gnr., Bnr., Kommune).
- Hvem som er grunneier(e).
- Hvem som er kunden som ønsker tilknytning.
- At arealene er regulert til formålet.

Kunden må enten være eier av nødvendig grunn for prosjektet, ha inngått avtale om kjøp eller leie av grunn, eller ha inngått en opsjonsavtale for kjøp eller leie av grunn. Rettigheter til grunn kan også sikres ved ekspropriasjonsvedtak, og kunden må oversende dokumentasjon på at prosjektet er av en art hvor ekspropriasjon er aktuelt og sannsynlig. Plan for ekspropriasjon må beskrives, og alle milepæler knyttet til planlagt ekspropriasjonsprosess må legges inn i fremdriftsplanen.

I de tilfeller der opsjonsavtaler for kjøp eller leie legges til grunn må følgende minimum inngå og bekreftes i søknaden:

- Opsjonshaver har rett til å kjøpe/leie uten ytterligere forhandlinger.
- Nødvendig areal er klart definert.
- Pris er ferdig forhandlet.
- Opsjonsfristen har ikke løpt ut.
- Opsjongiver er eier av grunnen.
- Opsjonshaver er kunden.

I tilfeller der det er opsjoner i flere ledd må krav til opsjonsavtaler være oppfylt i alle ledd. I tilfeller med flere eiere av samme grunn, må alle eiere være part i opsjonsavtalen. I tilfeller der nødvendig areal omfatter flere tomter, må det sikres opsjon på alle tomter.

Opsjon på kjøp av aksjeselskap som eier eiendom er tilstrekkelig.

Den/de som signerer opsjonsavtalen må dokumentere at de har signaturrett på vegne av selskapet/kunden.

De nødvendige arealene for prosjektet må være regulert til det aktuelle formålet. At arealet er avsatt til næringsformål i kommuneplanens arealdel er ikke tilstrekkelig. En redegjørelse for at omregulering er påbegynt og vil skje innen rimelig tid er heller ikke tilstrekkelig.

Bestiller av kapasitet plikter å dokumentere en dialog med relevant myndighetsorgan i avklaring av forventet behandlingstid for nødvendige myndighetstillatelser inklusive eventuell klageprosess, som underbygger milepælene for disse tillatelsene i fremdriftsplanen for prosjektet. Slike tillatelser kan omfatte blant annet; nødvendige konsesjoner for elektriske anlegg (NVE/ED), tillatelser fra DSB, eller utslippstillatelser fra Forurensningstilsynet.

4. Finansieringsplan

Krav til forbrukstilknytninger \geq 100 MW

Det skal foreligge et faglig og godt dokumentert anslag av kapitalbehov for alle faser av prosjektet, fra planlegging til fullfinansiering.

Aktøren må legge ved dokumentasjon på at finansiering av til enhver gjeldende inneværende fase er på plass.

Det skal fremlegges en finansieringsplan og statusbeskrivelse, med milepæler i henhold til kravene gitt for fremdriftsplanen, for hvordan nødvendig finansiering er planlagt sikret frem til neste beslutningsport i prosjektet og for hele prosjektet.

Det skal foreligge en beskrivelse av prosjektets avhengighet av ekstern finansiering (eksempelvis støtteordninger, salg eller investeringer), og vurdering av risiko ved uteblitt eller forsinket finansiering, skal fremlegges.

Søker skal ved endelig investeringsbeslutning (FID) dokumentere at kapitalbehovet for hele prosjektet er sikret frem til det totale omsøkte effektuttaket er tatt i bruk.

Veiledning

Et kvalifisert anslag av kapitalbehovet for alle faser av prosjektet, fra planlegging til fullfinansiering, forutsetter at søker har innhentet priser og gjort en kostnadsfordeling mellom de ulike kostnadselementene for de ulike fasene i prosjektet. Prosjektfasene og beslutningsporter skal følge tradisjonelle prosjektmodeller, ref. figur 1.

Følgende prosjektfaser skal som minimum ivaretas:

1. Idé- og konseptfase.
2. For- / mulighetsstudie (eksempelvis Pre feasibility study).

3. Forprosjekt (Eksempelvis FEED studie – front end, engineering design).

4. Detaljprosjektering.

5. Innkjøp og kontrahering.

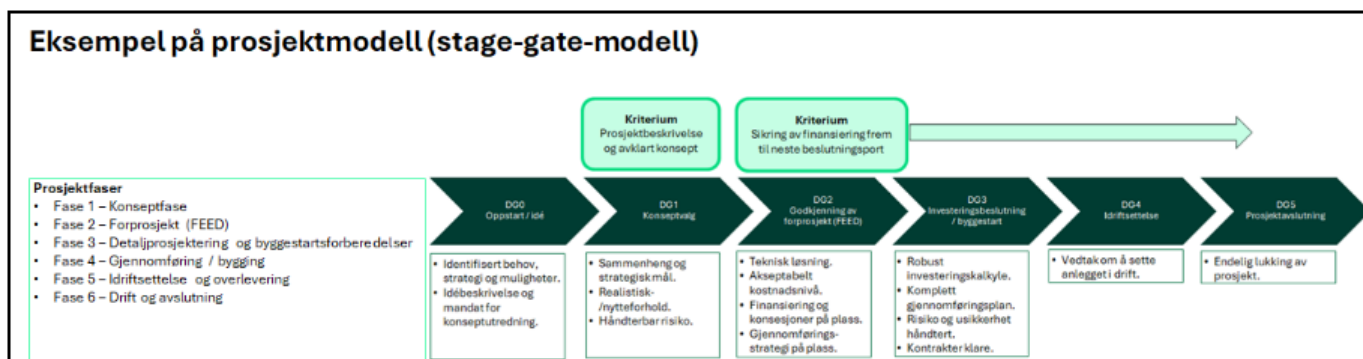
6. Bygging og installasjon.

7. Testing, idriftsettelse og overlevering.

Det skal dokumenteres at kapitalbehovet for inneværende fase og frem til neste beslutningsport for prosjektet er sikret. Det skal fremlegges en konkret plan for finansiering frem til endelig investeringsbeslutning (FID) og senere bygging og idriftsettelse. Dette innebærer et høyere kvalitetskrav til kapitalbehovet frem til FID, som dekker fasene 1 – 3 over, enn de øvrige fasene og inkluderer komplettering av beslutningsunderlag, herunder;

- endelig investeringskalkyle (gjennomarbeidet og kvalifisert anslag på hva det faktisk vil koste og drive prosjektet fram til FID),
- finansieringsplan og kapitaltilgang,
- kontraktsstrategi og eventuelle forhåndskontrakter,
- tillatelser, konsesjoner og myndighetskrav,
- oppdatert prosjektplan og organisering,
- risiko- og usikkerhetsstyring med tiltak.

Dokumentasjon som bekreftelse på at finansiering er sikret kan bestå av styrevedtak om å avsettes midler til prosjektet, lånebevis eller tilsvarende, som dokumenterer at nødvendig kapital er sikret og tilgjengelig for prosjektet.

Figur 1 - Tradisjonell prosjektmodell (basert på fasebasert prosjektmodell etter anerkjente stage-gate-prinsipper)

Det skal dokumenteres at kapitalbehovet for inneværende fase og frem til neste beslutningsport for prosjektet er sikret. Det skal fremlegges en konkret plan for finansiering frem til endelig investeringsbeslutning (FID) og senere bygging og idriftsettelse. Dette innebærer et høyere kvalitetskrav til kapitalbehovet frem til FID, som dekker fasene 1 – 3 over, enn de øvrige fasene og inkluderer komplettering av beslutningsunderlag, herunder;

- endelig investeringskalkyle (gjennomarbeidet og kvalifisert anslag på hva det faktisk vil koste og drive prosjektet fram til FID),
- finansieringsplan og kapitaltilgang,
- kontraktsstrategi og eventuelle forhåndskontrakter,
- tillatelser, konsesjoner og myndighetskrav,
- oppdatert prosjektplan og organisering,
- risiko- og usikkerhetsstyring med tiltak.

Dokumentasjon som bekreftelse på at finansiering er sikret kan bestå av styrevedtak om å avsettes midler til prosjektet, lånebevis eller tilsvarende, som dokumenterer at nødvendig kapital er sikret og tilgjengelig for prosjektet.

5. Forpliktende fremdriftsplan

Krav til forbrukstillknytninger ≥ 100 MW

Fremdriftsplan med årlige milepæler med kvartalsoppløsning for minimum følgende punkter:

- Prosjektets egne beslutningspunkter.
- Byggestart (fordelt etter eventuelle byggetrinn).
- Ulike tillatelser, avtaler og reguleringsbeslutninger.
- Finansiering, herunder finansiering for hver fase og beslutningsport i prosjektet, endelig investeringsbeslutning (FID).
- Eventuelle byggetrinn og idriftsettelsestidspunkt (fra første spenningssetting til fullt effektuttak med milepæl for hvert byggetrinn oppgitt med effekt pr trinn).
- Ferdigstilling av prosjekt med idriftsettelse av prosjektets totale effektbehov.
- Realistisk tilknytningsdato for realisering av hele prosjektet. Maksimalt 6 år fra modenhetsdato. For prosjekter med ledetider over 6 år, men begrenset oppad til 10 år, må søker dokumentere behovet særskilt.

Veiledning

Hovedregelen er at omsøkte prosjekter har en realiseringstid på inntil 6 år for idriftsettelse av hele det omsøkte effektbehovet for å ansees som modent. Kravet er knyttet til vurderingen av modenheten av prosjektet og oppfølging av fremdrift i prosjekter som får reservert kapasitet.

For prosjekter som settes i kapasitetskø vil det være naturlig å skyve prosjektets 6 årlige fremdriftsløp tilsvarende tiden prosjektet står i kapasitetskø i påvente av avklaring fra nettselskapene, ref. illustrasjonen i figur 2 nedenfor.

Det åpnes for unntak for realiseringstiden på 6 år i særlige tilfeller. Unntaksbestemmelsen kan kun benyttes dersom det er gode grunner som taler for dette og at kunden har dokumentert dette behovet grundig.

Det er hovedsakelig to kategorier som åpner for unntak:

- a. Tilknytningen er avhengig av nettforsterkninger, som vil ta så lang tid at det ikke er mulig å tilknytte prosjektet innen 6 år. Forutsatt at Statnett har fattet minst BPO (konseptvalg tatt og besluttet oppstart av prosjekt) for nødvendige forsterkningstiltak, vil kapasitet kunne reserveres i planlagt nett. Opprettholdelse av plass i kapasitetskø eller reservasjon baseres på fremdrift i milepæler kunden selv har ansvaret for eller rår over. Milepæler som ikke kan innfris pga. utsettelse eller forsinkelser i aktiviteter nettselskap har ansvaret for, kan i henhold til gjeldende regelverk ikke legges til grunn for å trekke tilbake plass i kapasitetskø eller reservasjon.
- b. Prosjektet er et innovasjonsprosjekt som krever konsept- og teknologiutvikling, pilotering, testing, demonstrasjonsutprøving før eventuell fullskalautvikling. Eksempler på dette er CO2 håndteringsprosjekter i kraftkrevende industri (sement-, gjødsel-, og metallindustrien).

Prosjekt i kapasitetskø i påvente av nettutvikling – koordinert prosjektutvikling

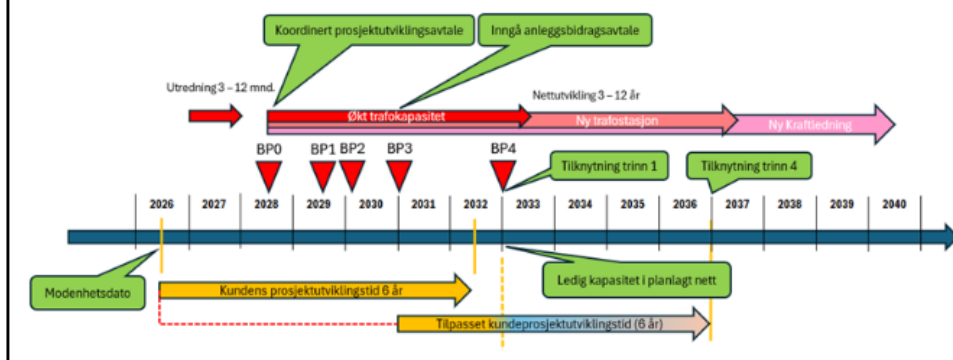
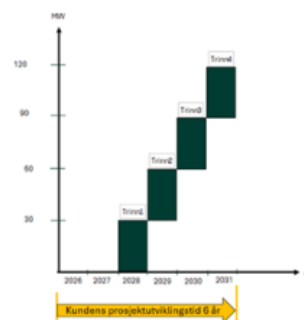
Statnetts prosjektmodell for nettinvesteringer

Typiske ledetider for Statnetts investeringsprosjekter

Tiltak	Konseptvalgutredning	Utrede og gjennomføre tiltak
Økt transformorkapasitet	3-4 måneder	3-5 år
Ny transformatorstasjon	6-12 måneder	4-9 år
Ny kraftledning	6-12 måneder	5-12 år

Trinnvis tilknytning i planlagt nett

Figur 2 - Beskrivelse av koordinering av prosjektutviklingstid, tid i kapasitetskø og realisering ved ledig kapasitet

6. Oppfølging av modenhet

Krav til forbrukstilknøyninger ≥ 100 MW

Med vesentlige endringer eller avvik i henhold til NEM-forskriften § 3-4, 6. ledd, legger Statnett følgende til grunn:

1. Prosjekt- og milepælsendringer kunden er direkte ansvarlig for (eks. endringer av prosjektkonsept, milepæler for FID, inngåelse av privatrettslige avtaler og finansiering), regnes forsinkelser med mer enn **1 år** som en vesentlig endring eller avvik.
2. Milepælsendringer kunden er indirekte ansvarlig for eller må bære risikoen for (eks. nødvendige elektriske konsesjoner, DSB-tillatelser, utslippstillatelser, klageprosesser), regnes forsinkelser med mer enn **2 år** som en vesentlig endring eller avvik.

Veiledning

Statnett legger følgende til grunn i vurderingen av når vesentlige endringer, eller et vesentlig avvik inntreffer:

1. Prosjekt- og milepælsendringer kunden er direkte ansvarlig for (eks. endringer av prosjektkonsept, milepæler for FID, inngåelse av privatrettslige avtaler og finansiering), regnes forsinkelser med mer enn 1 år som en vesentlig endring eller et vesentlig avvik.
2. Milepælsendringer kunden er indirekte ansvarlig for eller må bære risikoen for (eks. nødvendige elektriske konsesjoner, DSB tillatelser, utslippstillatelser, klageprosesser), regnes forsinkelser med mer enn 2 år som en vesentlig endring eller et vesentlig avvik.

Brudd på terskelverdier innebærer oppstart av kanselleringsprosess for hele eller deler av reservert kapasitet eller plass i kapasitetskøen. Kunden vil bli varslet om forholdet med en rimelig tid for å uttale seg og dokumentere forholdet. Med bakgrunn i innspill og dokumentasjon fra kunden og tilknyttende nettselskap, vil Statnett vurdere hvorvidt reservasjon eller plass i kapasitetskø opprettholdes, eller helt eller delvis kanselleres. Ved kansellering vil kunden og nettselskapet informeres skriftlig om dette med klagerett til RME.

For prosjekter som står i kapasitetskø vil fremdriften i prosjektene være avhengig av når prosjektene får reservert kapasitet og dermed kunne gå videre i sitt prosessløp. Forsinkelser i sentrale milepæler vurderes derfor ut ifra dette utgangspunktet.

Overskridelser av milepæler forårsaket av manglende avklaringer fra nettselskaper og myndighetstillatelser i den forbindelse, er ikke gyldig grunn for å miste modenhet med påfølgende plass i kapasitetskø eller kansellering av reservasjon.

7. Overgangsregler

Overgangsreglene gjelder for prosjekter som tidligere er vurdert som modne og fått reservert kapasitet eller som har blitt plassert i kapasitetskø. I det etterfølgende beskrives overgangsreglene for hvert modenhetskrav.

Prosjektbeskrivelse

Prosjekt med reservert kapasitet

Prosjekter med reservert kapasitet og som har planlagt idriftsettelse etter 31.12.2027 skal oversende dokumentasjon som oppfyller de justerte kravene, innen 31.12.2026.

Prosjekt i kapasitetskø

Prosjekter der kravene ikke er innfridd skal ettersende informasjonen innen 6 måneder etter at de nye kravene har trådt i kraft.

Reelt kapasitetsbehov

Prosjekt med reservert kapasitet

Ingen overgangsregler er nødvendig.

Prosjekt i kapasitetskø

Ingen overgangsregler er nødvendig.

Status på relevante tillatelser, avtaler og lokalisering

Prosjekt med reservert kapasitet

For prosjekter med reservasjon i dagens nett skal de planlagte milepælene frem til idriftsettelse følges tett opp, basert på fremdriftsplanen som lå til grunn da prosjektet ble vurdert som modent.

For prosjekter som har fått reservasjon i planlagt nett, følges planlagte datoer for de oppgitte milepælene strengt opp frem til idriftsettelse, gitt av prosjektets fremdriftsplan da det ble vurdert som modent. I de tilfeller der milepæl for å få på plass nødvendig areal- og reguleringsplan for nødvendig areal blir lengre enn 2 år fordi prosjekter venter på planlagt nett, må nødvendig areal- og reguleringsplan være på plass innen 2 år etter at de nye kravene er implementert, med mindre tungtveiende dokumenterte grunner tilsier noe annet. Aktør må i tilfelle dokumentere dette i god tid og før 2 års perioden utløper.

Forsinkelser utover 2 år, vil som hovedregel, medfører oppstart av en kanselleringsprosess, som kan medføre at hele eller deler av reservasjonen bortfaller. Dette innebærer at forsinkelser i eksempelvis kommunens areal- og reguleringsplanarbeid, som medfører at planlagt idriftsettelse blir forskjøvet med mer enn 2 år, initierer en prosess for kansellering av hele eller deler av reservasjonen. Kanselleringsprosessen starter med et varsel om kansellering med frist for uttalelse, vurdering av innspill og endelig avgjørelse. Statnetts beslutning om kansellering kan påklages RME.

Prosjekt i kapasitetskø

Prosjekter i kapasitetskø må få på plass nødvendige areal- og reguleringsplaner innen 2 år etter at de nye kravene

er implementert (dvs. 01.07.2028), med mindre tungtveiende dokumenterte grunner tilsier noe annet. Aktør må i tilfelle dokumentere dette i god tid og før 2 års perioden utløper.

Forsinkelser utover 2 år, vil som hovedregel, medfører oppstart av en kanselleringsprosess, som kan medføre at hele eller deler av reservasjonen bortfaller. Dette innebærer at forsinkelser i eksempelvis kommunens areal- og reguleringsplanarbeid, som medfører at planlagt idriftsettelse blir forskjøvet med mer enn 2 år, initierer en prosess for kansellering av hele eller deler av reservasjonen. Kanselleringsprosessen starter med et varsel om kansellering med frist for uttalelse, vurdering av innspill og endelig avgjørelse. Statnetts beslutning om kansellering kan påklages RME.

Finansieringsplan

Prosjekt med reservert kapasitet

Ingen overgangsregler, men Statnett understreker at søker ved endelig investeringsbeslutning (FID) skal dokumentere at kapitalbehovet for hele prosjektet er sikret frem til det totale omsøkte effektuttaket er tatt i bruk. Dette gjelder alle saker.

Prosjekt i kapasitetskø

Ingen overgangsregler, men Statnett understreker at søker ved endelig investeringsbeslutning (FID) skal dokumentere at kapitalbehovet for hele prosjektet er sikret frem til det totale omsøkte effektuttaket er tatt i bruk. Dette gjelder alle saker.

Forpliktende fremdriftsplan

Prosjekt med reservert kapasitet

Ingen overgangsregler. Kravene gjelder kun for prosjekter med nye reservasjoner og plassering av prosjekter i kapasitetskø etter at de strengere kravene er implementert og er derfor ikke relevant.

Prosjekt i kapasitetskø

Ingen overgangsregler. Kravene gjelder kun for prosjekter med nye reservasjoner og plassering av prosjekter i kapasitetskø etter at de strengere kravene er implementert og er derfor ikke relevant.

Oppfølging av modenhet

Prosjekt med reservert kapasitet

Ingen overgangsregler, men Statnett understreker at oppfølging av modenhet gjøres med til enhver tid gjeldende modenhetskriterier.

Prosjekt i kapasitetskø

Ingen overgangsregler, men Statnett understreker at oppfølging av modenhet gjøres med til enhver tid gjeldende modenhetskriterier.

Statnett

Statnett SF

Nydalen allé 33, Oslo

PB 4904 Nydalen, 0423 Oslo

Telefon: 23 90 30 00

E-post: firmapost@statnett.no

www.statnett.no